

NaFiLM: Český film bude mít konečně své muzeum

Adéla Mrázová a Terezie Křížkovská z Katedry filmových studií Filozofické fakulty UK spolu s absolventem katedry Jakubem Jiříštem již čtvrtým rokem pokračují s interaktivní výstavou NaFiLM (Národní filmové muzeum), kterou bylo doposud možné vidět v pražském Museu Montanelli a Paláci Chicago. V dubnu při příležitosti 670. výročí Univerzity Karlovy trojice převzala Cenu Miloslava Petruska za prezentaci za rok 2017 a v současnosti připravuje stálou expozici, pro kterou hledá nové prostory. V rozhovoru Adéla a Terezie vyprávějí o proběhlých výstavách, získaných zkušenostech a budoucích plánech, které s muzeem mají.

V současnosti máte za sebou dvě úspěšné výstavy Na film!, hledáte nové prostory pro stálou expozici a zároveň studujete na Katedře filmových studií FF UK. Jak to všechno dohromady zvládáte?

Je to dost náročné. Ze začátku, když bylo filmové muzeum pouze ve formě nápadu, tak to ještě šlo. Pedagogové nám v různých věcech vycházeli vstříc a některé aktivity se nám započítávaly i do studia. Jakmile jsme ale nápad zavedly do praxe, zahájily první výstavu, na kterou okamžitě navazovala druhá, a na to jsme byly dva měsíce v zahraničí, tak to pro nás byl nepřetržitý záprah. Škola dohromady s vedením takového projektu se moc stíhat nedá. Je pravda, že magisterské studium je v mnoha věcech benevolentní a člověk si může předměty do jisté míry navolit podle svých časových možností. My jsme se ale našemu projektu rozhodly věnovat naplno, proto máme v současné době studium přerušené. V některých případech jsme v muzeu i spaly, takže si pak musíte vybrat, co je pro vás prioritou.

Plánujete se v budoucnu ke studiu vrátit?

Když to půjde skloubit, tak ano. Uvidíme, jak to půjde dál, protože projekt je jedno velké překvapení, u kterého nevíte, kam vás zavede. Jaké budou další prostory, jakou budou vyžadovat práci, jaké nasazení. Proto bychom si teď chtěly pro expozici vybrat místo, které nám zajistí dlouhodobou kontinuální činnost a konečně také stabilitu. Původně měla výstava v Paláci Chicago trvat pouze pět měsíců, a nakonec se prodloužila o celý jeden rok. Byla to ale obrovská příležitost vyzkoušet si vést projekt takovou dobu, protože je opravdu velký rozdíl zajišťovat pětiměsíční výstavu v prostorech již zavedeného Musea Montanelli, kam jsme v podstatě přinesly pouze obsahovou náplň. Na druhou stranu v Chicagu jsme musely všechno vybudovat samy od nuly, od zavedení elektřiny přes osvětlení až po vybudování zdí, a vést celou výstavu rok a čtvrt. O to víc jsme byly překvapené, že všechno tak skvěle vyšlo. Že jsme byly schopné roční provoz v pohodě zvládnout a zaplatit i zaměstnance. Díky těmto zkušenostem víme, že celé to snažení má smysl a budoucnost.

Vedle vytváření samotné výstavy, jak jste takový projekt zvládaly provozovat technicky a finančně? Máte nějaké sponzory nebo provádíte fundraising?

Ano, fundraising si většinou děláme samy, snažíme se hodně dělat barter a oslovovat firmy, které nám mohou zapůjčit například techniku. Vždy se to snažíme vyřešit tak, aby byly náklady co nejnižší. Jinak projekt dostal několik grantů, od Ministerstva kultury ČR či Státního fondu kinematografie. Takže ta finanční stránka se zvládnout dá, ale nás dvě zatím projekt schopen uživit není. Přednějším pro nás doteď bylo zaplatit ostatní zaměstnance a lidi, kteří se na projektu podíleli, protože bez nich by se výstava uskutečnit nemohla. My dvě bychom na projektu dělaly, ať už v něm peníze budou, nebo ne. Samozřejmě se ale snažíme vymyslet způsob, jakým by byl NaFilm udržitelný do budoucna, abychom se mu mohly věnovat na celý úvazek a uživit se tím.

Co plánujete s výstavou v tuto chvíli?

V současnosti se rozhodujeme pro nový prostor, ve kterém by mohla být stálá expozice. Po výstavě v Montanelli a Chicagu jsme se rozhodly, že dočasnou výstavu už dělat nechceme, a zároveň jsme věděly, že díky stále stoupající návštěvnosti konečně můžeme z peněz ze vstupného částečně pokrýt nájem. Ze začátku to možné nebylo, protože jsme s provozem takového muzea neměly žádnou zkušenost. Teď už máme, proto chceme pro projekt najít stálý domov.

Když jsme na konci roku 2017 oznámily, že v březnu v Paláci Chicago končíme a že hledáme nové prostory, začaly se nám nabídky docela hrnout. My jsme ale pořád hledaly nějaký prostor, který by byl za symbolický nájem, ideálně od státu nebo města, a tak jsme vyčkávaly a vyjednávaly. Nakonec se to nepodařilo, ale úplnou náhodou jsme narazily na úplně jiný, úžasný prostor – bohužel s komerčním nájmem, takže to teď znamená spoustu práce a shánění partnerů, abychom tam koncem roku muzeum mohly opravdu otevřít.

Otázka prostorů, ve kterých se výstava odehrává, je pro vás jedno z klíčových témat. Projektuje se takové místo pak nějakým způsobem do obsahové stránky výstavy?

To rozhodně. V případě první expozice v Montanelli se podoba odvíjela od členitého prostoru o třech patrech. Proto jsme se rozhodly pro tři témata, která byla výrazně oddělená. Po přesunutí výstavy do Paláce Chicago jsme přišly do úplně prázdného prostoru a mohly jsme ho rozčlenit, jak jsme chtěly. To nás naučilo s prostorem pracovat. V Chicagu nám s tím navíc pomohla naše kamarádka, architektka a scénografka Magda Nováková, díky které se nám podařilo zjistit, jak se pomocí prostoru nejen vyjadřovat, ale i ho maximálně využít.

Tím, že výstava prošla více místy, jsme byly schopné postupně vytvořit obsah pro jedno velké muzeum, které jsme plánovaly od začátku. Ukázalo se smysluplnější jít cestou na sebe navazujících menších výstav, otestovat to a zjistit, co opravdu bude fungovat. Zjistily jsme, co pro koho a jak

udělat, aby to bylo pro každého pochopitelné, a coby studentky jsme získaly za ty tři roky tolik zkušeností jako za několik let v běžné práci. Je to hodně náročné, protože projektem opravdu žijeme, ale stojí to za to.

Jaká je práce kustoda u vás v muzeu? Musí mít nějaké odborné znalosti, nebo jak se k takové práci člověk může dostat?

To jsme ze začátku od kustodů chtěly, ale pak se ukázalo, že to není vůbec důležité. Že je nejdůležitější nadšení a chuť do projektu jít. To se nám osvědčilo úplně nejlíp. Celkově má kustod na starosti provoz a zároveň je edukátorem, který ví vše o instalacích a v případě nutnosti návštěvníkům cokoliv dovysvětlí. Pro komentované prohlídky pro školy už hledáme lidi s odbornějším vzděláním, od filmu nebo z pedagogické fakulty, které něco takového zajímá. Ze začátku jsme dělaly tyto prohlídky jen my dvě a Jakub, to ale časem s přibývajícím prací přestalo být možné.

Nejtěžší na takové práci je odhadnout, kdo před vámi vlastně stojí a jakým způsobem s ním mluvit. Protože je velký rozdíl mezi třetáky, osmáky nebo středoškoláky. Je třeba pocitově odhadnout, co si k nim můžeme dovolit, a uvědomit si, co jim chceme předat. Když před nás najednou nastoupila parta prvňáčků, tak to byla velká škola, protože jsme nikdy nic takového nedělaly. Ale člověk se tím postupně naučí předat to, co se naučil na vysoké škole, opravdu to využít v praxi. Měly jsme štěstí, že jsme našly způsob, jak takové informace předávat dál. Potom člověk vidí, že to má smysl.

Poslední otázka – jak naložíte s cenou Miloslava Petruska, kterou jste získaly?

Dělaly jsme si legraci, že diplomy bychom mohly dát babičkám jako náhradu za ty magisterské. Nakonec ale pravděpodobně půjdou do nového prostoru muzea a peněžní odměnu dáme do projektu na pokrytí dalších nákladů. Je to něco, s čím jsme vážně nepočítaly, o to víc z toho ale máme radost.

kam dál:

stránky projektu

facebookový profil

foto: nafilm.org